

Καλαρρῦτικὰ Ἠμέρ

~ ΔΗΜΗΝΙΑΙΑ ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΟΥ ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΟΥ ΣΥΝΑΕΣΜΟΥ ΚΑΛΑΡΡΥΤΩΝ "Η ΠΙΝΑΟΣ" ΙΩΑΝΝΙΝΑ ~

ΙΟΥΛΙΟΣ - ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 1993· ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 47· ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1985 Δ/ΝΣΗ: ΛΑΜΠΟΒΙΤΙΑΔΗ 3 Τ.Κ. 453 33 - ΙΩΑΝΝΙΝΑ

ΟΥΤΩΣ 'Η ΑΛΛΩΣ

Η ΖΩΟΔΟΤΡΑ ΠΑΡΑΔΟΣΗ

Πολλές φορές ακούμε, συχνά μεταχειριζόμαστε οι ίδιοι τη λέξη παράδοση και μέσα μας έχουμε έντονη την αίσθηση του συγκεχυμένου, του ασαφούς, του ακαθόριστου, του μπερδεμένου, που έχει σχέση με το χθες, με τα παλιά... Κι όλα αυτά, θολά, θαμπά, σκοτεινιασμένα, χλωμά, ωχρά, σαν σωρευμένα άχρηστα αντικείμενα σ' έναν εξώστη. Τί κρίμα!

Όχι, σαφέστατα όχι, δεν είναι αυτή η παράδοση. Παράδοση είναι το σύνολο των πολιτιστικών στοιχείων και αξιών του παρελθόντος, που μεταβιβάζονται από γενιά σε γενιά και επιβιώνουν στο παρόν. Είναι ζωντανή υπόθεση.

Η παράδοση καλύπτει όλο το φάσμα της πολιτιστικής προκοπής του ανθρώπου. Είναι ο άξονας της πολιτιστικής δημιουργίας κάθε Έθνους. Είναι με μια λέξη ο πολιτισμός μας. Είμαστε εμείς οι ίδιοι. Είναι η ποιότητα της ζωής μας.

Ο όρος πολιτισμός είναι σημαντικός. Τί είναι πολιτισμός; Στην ερώτηση δόθηκαν πολλοί ορισμοί θα παραθέσουμε έναν, επιτυχή, έκφραση του νεοανθρωπιστού WILH V HUMBOLDT: "Πολιτισμός είναι τα προϊόντα του σκληρού αγώνα του ανθρώπου εναντίον της φύσεως και του

ακόμη σκληρότερου εναντίον του εαυτού του" (WILH V. HUMBOLDT έκδοση απάντων υπό LEITZMANN τομ.ΙV. σ. 54/55 και Ι σ. 283).

Ο πολιτισμός του καιρού μας λοξοδρόμησε σε σύγκριση με τον πολιτισμό του παρελθόντος, και κοντεύουμε στην εποχή μας να χάσουμε την ανθρωπιά μας, δηλαδή τη συμπεριφορά, τη στάση που ταιριάζει σε αληθινό, σε ψυχικά καλλιεργημένο άνθρωπο.

Θυμίζουμε μια κάκκιστη συνήθεια των ημερών μας: Το ψέμα που θεωρείται στον καιρό μας : ευφυΐα, εξυπνάδα, αντίληψη, υψηλή

νοημοσύνη, πνεύμα, σπιρτάδα. Αυτή η άρρωστη νοοτροπία είναι κατάντια υποφέρουμε όλοι και την πληρώνουμε με πολλά δεινά. Συχνά διαμαρτυρόμαστε για την κακοδαιμονία που εμείς δημιουργούμε.

Ας έλθουμε σε μια άλλη αξία της παράδοσης και του πολιτισμού την εργασία

Εργασία είναι η συνειδητή σωματική ή πνευματική προσπάθεια του ανθρώπου που αποβλέπει στην ικανοποίηση των υλικών και των πνευματικών αναγκών του.

Ο Χριστιανισμός εξύψωσε την αξία της εργασίας και διακήρυξε με το στόμα του Απ. Παύλου: "Ει τις ου θέλει εργάζεσθαι, μηδέ εσθιέτω" (Ρωμ. Β' 10).

Στην εποχή μας η ηθική πλευρά της εργασίας παρουσιάζει συχνά άρρωστα συμπτώματα, με μια λέξη κοροϊδεύουμε στην προσφορά μας, στην απασχόλησή μας και π.χ. η κακοτεχνία που πλησιάζει τα όρια της ανεπάρκειας, είναι ολοφάνερη και επικίνδυνη. Και όλα αυτά για το εύκολο κέρδος που σημαίνει: νέκρα των διαχρονικών παραδοσιακών αξιών στον εαυτό μας. Τα θέλει αυτά ο Θεός;

Με τη νύξη δύο περιπτώσεων της κακοδαιμονίας του καιρού μας, ίσως ρωτηθεί: Ποιός θα μας δγάλει απ' τα στάσιμα ύδατα, το βούρκο, το ηθικό ξεπεσμό;

Η παράδοση με τις διανοητικές αξίες της θα μας μάθει να παλέψουμε το κακό στη ζωή, διότι είναι αιώνια δοκιμασμένη δύναμη πολιτισμού. Οι διαπρεπείς: κληρικοί, επιστήμονες, καλλιτέχνες, λογοτέχνες, εμποροι, τεχνίτες, εργάτες κ.α. διέπρεψαν στη ζωή διότι διέθεταν πίστη στο Θεό και ήθος ανθρωπιάς, δηλαδή ζωή με σεβασμό στις ηθικές αξίες. Η παράδοση δεν είναι μουσειακό είδος, ούτε κούφια λόγια, είναι ποιότητα ζωής.

Η ουσιαστική σχέση μας με την παράδοση γίνεται στην πράξη, με έργα, όχι με κουβέντες.

ΤΟ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

ΠΟΙΟΥΣ ΠΕΡΙΜΕΝΟΥΝ ΟΙ ΚΑΛΑΡΡΥΤΕΣ;

Γίνεται η καρδιά μου περιβόλι στη δουλειά, στη ζωή, στην ψυχαγωγία (με την παλιά έννοια του όρου) ανάμεσα σε κόσμο, ιδιαίτερα σε νέους. Αυτού σ' αυτό το περιβάλλον δοκιμάζεται η ποιότητά μας, η ανθρωπιά μας.

Καλοκαίρι, παραμονές του δεκαπενταύγουστου, δύσκολο να βρεις καρέκλα σε καφενείο στο χωριό μας. Ανεβοκατεβαίνω σκαλοπάτια μήπως βρω όχι τραπέζι, αλλά κάθισμα άδειο. Αδύνατο, ακατόρθωτο, είδος πολυτελείας.

Με βλέπει από μακριά ο ξαδελφός μου ο Γιώργος (ο γνωστός έμπορος Τρικάλων Θεσσαλίας) και με φωνάζει στο τραπέζι του. Κεράσπηκα και είπαμε πολλά. Κοντά στα άλλα με ρώτησε: Ποιούς περίμεναν οι Καλαρρύτες για διακοπές; Η ερώτηση του Γιώργου δεν εστιάζει τις αμφιβολίες του, αλλά τις βεβαιότητες του, διότι κατέχει καλά τα θέματα του χωριού, γιατί

Γράφει ο Ιωάννης Γ. Θεοχάρης
(τ. Ανκειάροχης)

το πονάει, το αγαπάει και έχει υπεύθυνη και τεκμηριωμένη γνώμη γι' αυτά.

- Γιώργο να σου απαντήσω. Μπροστά μας αυτή τη στιγμή έχουμε εικόνα ζωντανή με αρμονικές μορφές και φυσικούς ήχους.

Ο εξάδερφος με ενθάρρυνε ψυχολογικά στα λεγόμενά μου με το φυσικό και αβίαστο γέλιο του που φώτισε το μελαχρινό πρόσωπό του. Βλέπετε ο λόγος είναι αγαθό, που δεν του ξέρουμε, όσο πρέπει την αξία. Γύρω μας κόσμος, πολυς κόσμος, ζωηρές συζητήσεις, έντονα γέλια, ζεστή συναισθηματικά ατμόσφαιρα στην ορεινή δροσιά. Ο ίσκιος του γερο-πλάτανου της γκούρας έκανε το κατακαλόκαιρο άνοιξη. Πραγματικά: Χαρά Θεού!

Τί λέγαμε; Ναι, Ποιούς περίμεναν για διακοπές οι Καλαρρύτες; Προσπαθούσα να συνεχίσω την κουβέντα με την παρότρυνση της ξαδέλφης μου Ειρήνης: Λέγε, ξάδελφε. Μας διέκοψε η μικρούλα, ζωντανός άγγελος της Ορθοδοξίας, που έκλαιγε με δάκρυ κορόμφλο,

γιατί της είχαν πέσει τα γαριδάκια στο κόμα. Όμορφη πτυχή της ζωής, που δικαιολογημένα κέρδισε την παράσταση. Με άλλα γαριδάκια η μικρούλα πρέμισε και βρήκε το γέλιο της, αυτή τη ζωντανή χαρά του Θεού στον βασανισμένο κόσμο μας.

Τώρα, όχι τι λέγαμε, τώρα τι λέμε; Οι Καλαρρύτες το κεφαλοχώρι, το αρχοντοχώρι της Πίνδου μας περίμενε δικαιολογημένα πλείστους παραθεριστές. Έξι χιλιάδες απ' όλη την Ελλάδα και τον κόσμο όλο. Δεν υπάρχει πόλη της Ελλάδας που να μην κατοικούν να μην εργάζονται και να ευημερούν Καλαρρυτιώτες. Ποιός μας το λέει αυτό; Η πραγματικότητα που αιωρείται σαν μύθος, σαν μαγεία, σαν αλήθεια στοιχειωμένη με υπερβατική υπόσταση. Κάποτε πρέπει να γίνει σ' αυτόν τον τομέα μια υπεύθυνη έρευνα από ειδήμονες. Κοντά σ' αυτούς ένα πλήθος φίλοι του χωριού μας Έλληνες και διάσποροι Ευρωπαίοι. Ολυμπονίκες επιστήμονες, καλλιτέχνες, λογοτέχνες κ.α

Συν. στην 9η σελ.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΥΣΗ

Ο θησαυρός του κόσμου

ΦΩΤΗ ΚΟΝΤΟΓΛΟΥ

Τούτο το καλοκαίρι που πέρασε ήρθαν στην Ελλάδα περισσότεροι ξένοι από άλλες χρονιές. Έτυχε να γνωρίζουμε με κάποιους, και παρατήρησα πως κάτι καταλάβαινε ο καθένας από την Ελλάδα. Περισσότερη σημασία είχε για μένα το τι ένοιωσε ένας απλός ξένος κι όχι ο τάδε "καλλιτέχνης του κινηματογράφου" ή η τάδε τραγουδίστρια, που "κάνανε την τιμή στην Ελλάδα να την επισκεφτούν".

Λοιπόν, λίγο - πολύ κάτι νοιώθουν οι κάθε φυλής άνθρωποι σαν ζήσουνε λίγο καιρό στον τόπο μας. Ακόμα κι οι πιο επιπόλαιοι, κι οι πιο κολλημένοι στον ευρωπαϊσμό τους, με τον καιρό αρχίζουνε και παίρνουνε μυρουδιά, πως εδώ υπάρχει κάποιο πράγμα που δεν υπάρχει αλλού. Λένε πως τους αρέσει η Ελλάδα για τον ήλιο, για το φως, για τον γαλανό ουρανό, για τη λαμπερή θάλασσα. Μα αυτά είναι τα εξωτερικά, και πολλά απ' αυτά μπορεί να βρίσκονται και σ' άλλους τόπους. Εκείνο που κρύβεται πίσω από την εξωτερική, φυσική ομορφιά είναι κάποιο μυστηριώδες πράγμα, που δίνει στον άνθρωπο μια λύτρωση, ένα ψυχικό ξεκούρασμα, ένα κέφι για τη ζωή, ένα είδος μακαριότητας. Με όλο το φως που λάμπει απάνω στην πλάση, υπάρχει μέσα στη φύση της Ελλάδας ένα μυστήριο που δίνει μια θρησκευτική συγκίνηση στην ψυχή του ανθρώπου, που δεν παραμορφώθηκε από τον "πολιτισμό". Ιλαρότητα, αγάπη, θέρμη και ανάπαυση της ψυχής, ενθουσιασμός που κρύβεται στα κατάβαθα του ανθρώπου, αυτά κι άλλα τέτοια νοιώθει όποιος έχει κεραιές, για να πιάσει το μυστήριο που είπα.

Εδώ τα διάφορα φυσικά συστατικά είναι αρμονισμένα με τέτοιο τρόπο, κι έχουνε τόσο λεπτότητα και απλότητα, που η φύση είναι σαν μια κιθάρα, που οι χορδές της είναι ευαίσθητες και στην πιο ελαφρή πνοή του ανέμου. Όποιος μετρά την ευτυχία και την χαρά της ζωής με τα χοντροειδή μέτρα της υλικής καλοπέρασης, δεν θα καταλάβει τίποτα από την Ελλάδα. Η Ελλάδα είναι πνεύμα και στα υλικά της. Η Ελλάδα είναι τα ασημένια χαμόκλαδα που έχουνε τη βροσιά ή τον ήλιο πάνω τους να λάμπουν σαν πολύτιμα πετράδια, χωρίς εκείνα τα πνιγμένα δάση που μαυρίζουνε και καταπλακώνουνε τις θορινές χώρες. Τα αραδιά δεντρά-

κια είναι σαν άνθρωποι που στέκονται στην πλαγιά, ή που είναι καθιστοί σ' ένα βράχο, ή που κοιτούνται ξαπλωμένοι για να ξεποστάσουνε. Ο αγέρας τους έχει δώσει ένα σχέδιο εκφραστικό, σαν να 'ναι άνθρωποι, σαν να 'ναι ψυχές. Ενώ σε κείνες τις απέραντες και μονότονες χώρες, το κάθε δέντρο μέσα στα δάση είναι σαν τον άνθρωπο που είναι χαμένος μέσα στο πλήθος, στη μερμηγκιά. Τα βουνά μας είναι και κείνα σαν ζωντανά. Το ένα προ-

Από την Ελληνική φύση

βάλλει πίσω από ' άλλο σαν να σε κοιτάζουνε από μακριά. Άλλο στέκεται όρθιο σαν τσομπάνος και κοιτάζει κατά την Ανατολή, λες και τηρά τον ήλιο που βγαίνει. Άλλο είναι ξαπλωμένο με το ραχάτι του, έχοντας την πλάτη του γυρισμένη κατά τον βοριά, και σ' απαγκειο του αποσκεπάζει με το κορμί του κανένα μικρό χωριό ή πεντέξη μαντριά και στρουγγές. Άλλο πάλι σαν να είναι καθισμένο και κουκουλωμένο με την κάπα του, και κοιτάζει το γαλανό πέλαγο, ενώ από πίσω του βρίσκεται ένα λαγκάδι γεμάτο πράσινα αμπέλια, σκυιές, ελές. Έτερο έχει ένα ρημοκλήσι στη γυμνή κορφή του μ' ένα δεντράκι που το συντροφεύει στη μοναξιά

του. Άλλο έχει ένα σταχτωμένο κάστρο σαν κορώνα στην κεφαλή του, χτίριο αρχαίο, γεμάτο παραμυθένια πράγματα, από τον καιρό των αρχαίων Ελλήνων, των Βυζαντινών, των Φράγκων και των Τούρκων.

Εκεί που περπατάς ανάμεσα σε δύο βουνά, άξαφνα στρίβοντας το μονοπάτι, φανερώνεται μονομάς, πίσω από έναν βράχο, η θάλασσα, γαλανή κι αφρισμένη κι η αρμύρα της έρχεται στη μύτη σου. Αντίκρυ μακριά βλέπεις νησάκια, ξέρες, κανένα

Φύση αγιασμένη. Έχει τη γέψη του σιταρένιου ψωμιού που μασκοβολά σαν ψήνεται στον φούρνο του χωριού. Τι να τα κάνεις τα εξωτερικά πλούτη, που έχουνε οι μεγάλες πολιτείες της Ευρώπης, τα κρύα πάρκα που είναι κανωμένα με τ' αλφάδι, γραμματικές και σχολαστικά συντακτικά "της επιστήμης των κήπων", με την απελπιστική συμμετρία, με τους τεχνητούς βράχους και με τους ηλεκτρικούς γλόμπους;

Όλα τα φυσικά κτίσματα στη Ελλάδα είναι στα μέτρα του ανθρώπου. Είναι σαν να γινήκανε γι' αυτόν όλα, τα βουνά, οι θάλασσες, οι κόρφοι, τα μπουγάζια, τα νησιά, τα λαγκάδια, τα ποτάμια. Σ' άλλες χώρες η φύση παρουσιάζει ένα χάος που φοβερίζει τον άνθρωπο - χάος γεμάτο αντάρτες, υγρασία, σκοτάδι, μούχλα.

Σ' ένα βιβλίο που έγραφα χρόνια και που το ονόμασα "Αστρολάβο", να τι έγραφα με τα πιο απλά λόγια για την Ελληνική φύση: "Δεν έχουμε εδώ στον τόπο μας βουνά τόσο ψηλά όσο είναι σε άλλες χώρες, και μολαυτά τα βουνά της Ελλάδας πολλές φορές φαντάζουμε σαν πιο μεγαλόπρεπα και πιο ψηλά από κείνα τα θεόρατα Ιμαλάγια της Ινδίας, επειδή τον περισσότερον καιρό ο αγέρας είναι καθαρός και κρουσταλλιασμένος και τα δείχνει καθαρά, που θαρρείς πως είναι πέτρες κειτάμενες στον κάμπο, να τις αγγίξεις με το χέρι σου. Ενώ τα μεγάλα βουνά τα ζώνουνε αντάρτες και σύννεφα, που τα κρύβουνε ολόχρονις από τα μάτια μας, κι έχουνε πολύ μακρος και πολλές κορφές, που δεν είναι πια βουνά μονοκόμματα, αλλά ένα χάος αληθινό. Γιατί ο άνθρωπος είναι πλασμένος να μπορεί να νοιώσει ότι είναι έξω απ' ότι φτάνει το μάτι του κι απ' όσο αισθάνεται η καρδιά του. Το ίδιο είναι ο μέρμηγκας, που τριγυρίζει γύρω από μια πέτρα, που θαυμάζεται και λέγει μέσα του: τί θεόρατο βουνό είναι αυτό, γιατί κείνη η πέτρα είναι σε αναλογία με το μπόι του, ενώ η Γκιόνα με το 'Αγραφα είναι γι' αυτόν ακατανόητα, κι ούτε τα παίρνει είδηση, επειδή δε μπορεί να τα τηράξει και να τα θαυμάσει."

Ένα τέτοιο πράγμα γίνεται και στη θάλασσα, μοναχά πως ο ταξιδευτής, τραβώντας με το καράβι του πολλά μερόνυχτα, δίχως να βρει στεριά, τα χάνει κι απορεί που βρίσκεται τόσο νερό, που λες πως δεν έχει Συν. στην σελ.7

ΚΑΛΑΡΡΥΤΕΣ

Λαογραφικός και χορευτικός όμιλος

Καλοκαίρι στη Γαλλία

Με αρχηγό τον εξαίρετο συμπατριώτη μας

κ. Θεόδωρο Μπαργιάννη και βοηθούς του τον Πρόεδρο και Αντιπρόεδρο του Πατριωτικού Συνδέσμου Καλαρρυτών "Η ΠΙΝΔΟΣ" κ.κ Γεώργιο Δογορίτη και Κωνσταντίνο Μπαρμπούτη,

ανεχώρησε στις 12 Ιουλίου 1993

για τη Γαλλία ο Λαογραφικός και χορευτικός Όμιλος "Καλαρρύτες"

προκειμένου να αντιπροσωπεύσει, τη χώρα μας σε δύο επιτυχή Φεστιβάλ που πραγματοποιήθηκαν στις Γαλλικές πόλεις BOURG-ST-MAURICE - LES ARGS της Επαρχίας Σαβοΐας επί των γαλλικών Αλπεων και MONTIGNAC της Νοτιοδυτικής Γαλλίας.

Το πρώτο φεστιβάλ στο οποίο έλαβαν μέρος 12 χώρες, διήρκεσε από 13 - 18 Ιουλίου 1993

και διακρίθηκε για την άρτια οργάνωσή του. Οι καθημερινές εμφανίσεις του Χορευτικού ομίλου Καλαρρύτες υπό την εμπνευσμένη τεχνική καθοδήγηση του δασκάλου κ. Ευαγγέλου Γούσια απέσπασαν τα ευμενέστατα σχόλια τόσο των υπευθύνων του φεστιβάλ, όσο των παραγόντων και του λαού της περιοχής, χαρακτηριτικά ήταν τα λόγια

του Προέδρου του Φεστιβάλ P.BORREL ο

σαν κι εδώ τον καλύτερο εαυτό τους και απέ-

16-7-1993

Μηροστά στη σημαία της Ε.Ο.Κ. στην πόλη BOURG - ST - MAURICE των Γαλλικών Άλπεων

οποίος είπε: "Οι Έλληνες ήταν άριστοι".

Κατά την παραμονή τους στην περιοχή αυτή οι έλληνες χορευτές και οι συνοδοί τους απεθαύμασαν τις εντυ-

πωσιακές χιονισμένες σ κορυφές των γαλλικών Αλπεων και ανέβηκαν σε μια απ' αυτές.

Το δεύτερο φεστιβάλ στην πόλη MONTIGNAC, της Νοτιοδυτικής Γαλ-

λίας, πραγματοποιήθηκε από 20 - 25 Ιουλίου 1993 και έλαβαν μέρος σ' αυτό 13 χώρες. Εντυπωσιακή η έναρξη και η λήξη του Φεστιβάλ. Οι έλληνες χορευτές έδω-

σαν κι εδώ τον καλύτερο εαυτό τους και απέ-

τύτητα της τέχνης του. Χαρακτηριστικό της εκπληκτικής επιτυχίας του, είναι το γεγονός, ότι τα μέλη της ελληνικής αποστολής (συνοδοί και χορευτές) έγιναν αντικείμενο θερμότητας εκδηλώσεων) εκδηλώσεων από μέρος των αντιπροσωπειών των άλλων χωρών με πρωταγωνιστές τους υπέροχους Ισπανούς, που εκτός από την ανεπανάληπτη τέχνη

τους, διακρίθηκαν ιδιαίτερα και για τα πηγαία φιλελληνικά τους αισθήματα.

Κατά την επιστροφή της η Ελληνική αποστολή επισκέφτηκε στη Νί-

20-7-93

Στο Δημαρχείο της πόλεως MONTIGNAC της Νοτιοδυτικής Γαλλίας.

Λαογραφικός και Χορευτικός Όμιλος ΚΑΛΑΡΡΥΤΕΣ τιμήσε το όνομα της Ελλάδας στο εξωτερικό και απέδειξε την εκπληκτική συγκρότηση του και την αρ-

κα και το Μονακό και τα μέλη της απεθαύμασαν τις εντυπωσιακές ομορφιές των δύο αυτών κοσμοπολίτικων κέντρων.

Κατά την επιστροφή της η Ελληνική αποστολή επισκέφτηκε στη Νί-

ΚΩΝ/ΝΟΣ

Η ΦΛΑΜΟΥΡΙΑ

Στη βρύση τη βουνίσια σιμά είν' η
φλαμουριά
στον ήσκιο της καθόμουν να ονει-
ρευτώ συχνά.

Εκάραζε στη φλούδα ονόματα ιερά
και μέσα εκεί γυρνούσα σε λύπη, σε
χαρά.

Μια μέρα ταξιδεύω σε μέρη μακρινά
περνά να χαιρετίσω ξανά τη Φλα-
μουριά.

Βούζαν τα κληριά της σα να μου
λεγαν να
"κοντά μου πάντα μέινε θα βρης γα-
λήνη εδώ".

Μακριά τώρα στα ξένα δεν βρίσκω
τη χαρά
που εύρισκα εκεί πέρα κοντά στη
Φλαμουριά.
Στο νού μου πάντα έχω τ' ολόχαρο
βουνό
στ' αυτιά μου πάντα ακούω "θα
βρης γαλήνη εδώ".
ΣΟΥΜΠΕΡΤ

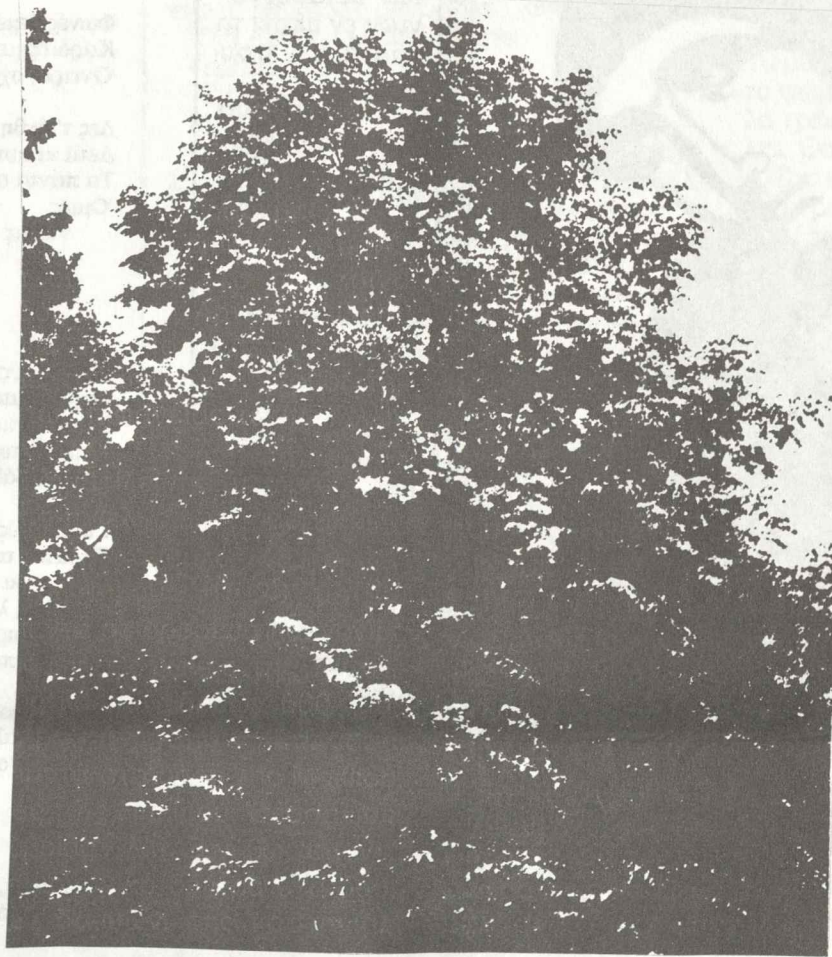
Δεν είναι και τόσο συνηθι-
σμένο δέντρο η Φιλύρα,
άγνωστο στους πολλούς.
Είναι όμως πολύ γνωστό τό-
νομά της, όπως και τα λουλού-
δια της. Τόνομα της Φιλύρας
διαφήμιζε ο Αλφόνσος Καρ
με το ρομάντο του "Υπό τας
Φιλύρας". Τ' άνθη της - το
τίλιο - από τα οποία πήρε και
το επιστημονικό της όνομα
Tilia είναι γνωστό από τη
χρήση τους στο ομώνυμο θερ-
μαντικό, το τίλιο ή φλαμούρι.

Τη Φιλύρα τη λένε και λίπα
(όνομα σλαβικό), φιλουριά και
φλαμουριά. Μ' αυτό τόνομα -
φλαμουριά - την έχει αποθανά-
τισει στο περίφημο ομώνυμο
τραγούδι του ο Σούμπερτ.

Ακόμα είναι γνωστή από τους
αρχαίους μύθους που διδάσκο-
νται στα σχολεία. Τα παλιά
σχολικά αναγνώσματα του Δη-
μοτικού είχαν πάντοτε την
ωραία διήγηση (από τις μετα-
μορφώσεις του Οβιδίου) των
αγαθών ανδρών, του Φιλή-
μονα και της Βαυκίδας. Κάποτε
-λέει- ο Ζεύς με τον Ερμή ήθε-
λαν να γνωρίσουν από κοντά
τους ανθρώπους κι έκαμαν μα-
κρινές περιηγήσεις σ' όλο τον
κόσμο. Μια μέρα πέρασαν κι
από τη Φρυγία. Εκεί παρουσιά-
σθηκαν σα ξένοι οδοιπόροι κι
εζήτησαν φιλοξενία. Κανένας
όμως από τους κατοίκους
αυτής της χώρας δεν δέχτηκε
να τους φιλοξενήσει. Μοναδι-
κό, πρόθυμο άστυλο για τους
Θεούς στάθηκε μια φτωχική
καλύβα στην οποία ζούσαν δύο
φτωχά γεροντάκια, ο Φιλήμων
και η Βαυκίδα. Ο Ζεύς οργίστη-
κε κι επιμάρχησε τους πλού-
σιους και φιλόξενους Φρύ-
γες, καταποντίζοντας τ'
απέραντα κτήματά τους, ενώ
αντάμειψε την καλωσύνη των
δύο φτωχών συζύγων με το να
μεταβάλει σε μεγαλόπρεπο ναό
τη φτωχή καλύβα τους και να
ορίσει τους ίδιους ιερείς. Για
χάρη τους ακόμα, ώρισε, όταν

πεθάνουν ο θάνατος να τους
εύρη ενωμένους την ίδια μέρα.
Οπως κι έγινε. Όταν πέθανε,
μεταμόρφωσε ο Ζεύς τον Φι-
λήμονα σε Δρυ και τη Βαυκίδα
σε Φιλύρα. Από τότε τα ονόμα-
τά τους παρέμειναν παροιμιώ-
δη, σύμβολα αρμονικών, αγα-
πημένων κι αγαθών συζύγων.
Σύμφωνα με άλλο μύθο η Φι-

όπως οι οστριές, τα σφεντάμια
κ.λ.π. Κάποτε όμως σχηματίζει
αιμείς λόχμες, συδεντρίες και
μικρές συστάδες, όπως στους
δρυμούς της Κρούσας (κιλκίες,
Σιδηρόκαστρο), που κρατού-
σαν, μαζί με τ' αγριογούρουνα
και κοπάδια ζαρκαδιών, που τα
καμάρωναν οι τσοπάνηδες κι οι

Φιλύρα - Φλαμουριά

λύρα ήταν θυγατέρα του Ωκεα-
νού, η οποία γέννησε από τον
Κρόνο τον Κένταυρο Χείρωνα,
που λεγόταν - γαι το λόγο αυτό
της μητρικής καταγωγής του -
Φιλυρίδης. Όταν πέθανε η Φι-
λύρα, οι Θεοί τη μεταμόρφω-
σαν στο ομώνυμο δέντρο. Η
ίδια η Φιλύρα είχε αναθρέψει
τους γνωστούς Θεσσαλούς
ήρωες Ιάσονα και Αχιλλέα.

Στη χώρα μας απαντούν δύο
είδη Φιλύρας με μικρές
διαφορές που διακρίνουν μονά-
χα οι ειδικοί. Το πιο κοινό
είδος είναι η Αργυρά Φιλύρα
(Tilia argentea). Λέγεται έτσι
από το ασπρόχρνο χνούδι της
κάτω επιφάνειας των φύλλων
της.

Σχηματίζει πολύ ωραία δέ-
ντρα η Φιλύρα, με όμορφη ευ-
ρύκλωνη και πολύκλωνη σιλου-
έττα, ύψους 15-20 μέτρα. Απαντά
σε δροσερά και γόνιμα
εδάφη της ζώνης της Καστα-
νιάς και των δρυών 600-1000
μέτρα πάνω από τη θάλασσα.
Απαντά στα δάση της Μακεδο-
νίας, της Ηπείρου, Θεσσαλίας,
Ευβοίας κ.λ.π. Συνήθως απαντά
σε μοναχικά δέντρα στα δάση
των δρυμών, της καστανιάς,
μαζί με άλλα δασικά δέντρα,

κυνηγοί.
Σε πετρώδη και φτωχά εδάφη
η Φιλύρα αναπτύσσεται σε
υποτονική, θαμνώδη, μορφή.
Καλλιεργείται σαν καλλωπιστι-
κό δέντρο σε πάρκα, σε κή-
πους και σε δεντροστοιχίες.
Για το σκοπό αυτό την καλλιερ-
γούν σε φυτώρια. Οι ώριμοι
σπόροι δεν φυτρώνουν, όπως
των άλλων δασικών φυτών,
τον ίδιο χρόνο. Παραμένουν σε
αδράνεια και τον επόμενο φυ-
τώνουν. Πάντως τα δενδρύλλια
πρέπει να αναπτυχθούν καλά
παραμένοντα μερικά χρόνια, 7-
8, στα φυτώρια κι ύστερα να
μεταφυτευθούν στην οριστική
τους θέση.

Στα Γιάννενα, στον κήπο του
Κουραμπά απαντούσε προπολε-
μικά μια μικρή συδεντρία από
τα πιο θαλερά δέντρα: πλατά-
νια, έλατα, ορεινά πεύκα, ιππο-
καστανιές και Φιλύρες. Τον
Ιούλιο, όταν ανθίζουν οι τελευ-
ταίες, ο δρόμος μοσχοβολούσε
σε μακρινή απόσταση.
Βαθύσκια δεντροστοιχία από-
Φιλύρες είναι αισθητικό και
οσφραντικό θαύμα. Στην εποχή
που ανθίζουν, φαντάζει σαν
νάνοιξαν άπειρα βάζα με τις πιο

μεθυστικές ευωδιές. Ως τα τρί-
σβαθα της ψυχής εισχωρεί το
υπερούσιο άρωμα των λουλου-
διών της Φιλύρας. Ένας περι-
πατος τότε "Υπό τας Φιλύρας",
γίνεται έκταση και μαγεία... Τ'
άνθη της Φιλύρας - το τίλιο -
μαζεύονται και ξηραίνονται.
Χρησιμοποιούνται πολύ στη
φαρμακευτική. Αρκετοί τόννοι
τέτοιων λουλουδιών μαζεύο-
νται στη χώρα μας κάθε χρόνο.

Το ξύλο της Φιλύρας είναι
ελαφρό, μαλακό, ελαστικό.
Δουλεύεται, σκαλίζεται και
χρωματίζεται εύκολα, γι' αυτό
χρησιμοποιείται πολύ στη ξυλο-
γλυπτική την ξυλογραφία, για
αντικείμενα πυρογραφίας).
Δυστυχώς μικρή ποσότητα τέ-
τοιου πολύτιμου ξύλου βγαίνει
στο τόπο μας, και ίδια στο Άγιο
Ορος. Συνήθως το "φλαμούρι" εισά-
γεται σε μας από το εξωτερικό.

ΤΟ ΦΙΛΛΥΚΙ

Συνώνυμο με τη Φιλύρα δασι-
κό φυτό, άσχετο όμως από την
άποψη της βιολογικής συγγέ-
νειας, είναι η Φιλλυρέα ή γλαν-
τζίνα. Ανήκει στην οικογένεια
των Ελαιοειδών, στην οποία
ανήκουν τα γνωστά μας καλ-
λωπιστικά λιγούστρα, ο φάξος
και η ελθα. Η Φιλλυρέα είναι
αιθαλής θάμνος και σπανιότα-
τα δενδρύλλιο 4-6 μέτρα
ύψους. Απαντά στη ζώνη των
αιθαλών πλατύφυλλων. Στη
δημόδη γλώσσα μας λέγεται
Φιλλύκι και γλαντζινιά. Τα
φύλλα της μοιάζουν με της
ελθας, μικρότερα σε μέγεθος
και αποτελούν πρώτης τάξεως
βοσκότοπο των γιδιών. Το ξύλο
της είναι πολύ γερό και δίνει
κάρβουνα πρώτης ποιότητας.
Το αφέψημα των φύλλων της,
όπως γράφει ο Διοσκουρίδης,
"Ούρα και έμμηνα άγει".

ΤΟ ΚΑΚΑΟ

Η Φιλύρα - για να γυρίσουμε
στο αρωματικό μας δέντρο -
ανήκει στη φυτική τάξη των
Columniferae στην οποία υπά-
γεται κι ένα πολύτιμο ξενικό
είδος, το Θεοβρώμα Κακάο,
από το οποίο βγαίνει το κακάο,
και η σοκολάτα. Οι καρποί του
τελευταίου αυτού φυτού μοιά-
ζουν με μικρά μακρούλα πεπό-
νια, μέσα στους οποίους υπά-
χουν 15-40 σπόροι σαν κουκιά.
Από τα λόγια αυτά, με κατάλλη-
λη επεξεργασία βγαίνει το
κακάο. Απ' αυτό πάλι, με την
προσθήκη ζάχαρης και αρώμα-
τος (βανίλλιας), γίνεται η σο-
κολάτα. Δεν ευδοκίμει, δυστυ-
χώς, στον τόπο μας το
πολύτιμο αυτό φυτό. Αρκούμα-
στε γι' αυτό στο φτωχό μας
τίλιο.

Συν. στη σελ. 7

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΦΥΣΗ

Ο θησαυρός του κόσμου

ΦΩΤΗ ΚΟΝΤΟΓΛΟΥ

Συν. από τη σελ. 2

άκρη και πάτο, επειδή στη θά-
λασσα δεν είναι μοναχά το μάτι
που τον κάνει να θαυμάζει, μα
κι ο καιρός που περνά ως να
βρει στεριά.

Έχουμε να πούμε πως οι
Έλληνες τραγουδίσανε και
ιστορήσανε με πότερο αίσθημα
απ' άλλους τα φυσικά χτίσμα-
τα, και δεν αφήσανε τίποτα να
μην το στολίσουν με τη φα-
ντασία τους, είτε θουνό, είτε
θάλασσα, ποτάμια, νησιά, θρύ-
σες επειδή είναι μικρή η χώρα
τους και η θάλασσα γεμάτη
μπουιάζια και κόρφους και
πλουμισμένη από πλήθος
νησιά, λες κ' ήτανε επίτηδες
κανωμένα όλα τα φυσικά για
τον άνθρωπο, κι αγαπημένα απ'
αυτόν, κι όχι φοβερά και απέ-
ραντα, που να τον τρομάζουνε
και να τον θουβαίνουνε. Και τα
παραστήσανε με σχέδιο ανθρώ-
πινο, τις θάλασσες, τα ποτάμια,
τα θουνά, τους ανέμους κι όλα
τ' άλλα...

Στα σημερινά τα χρόνια οι άν-
θρωποι πετάνε στον ουρανό με
τ' αεροπλάνα, και ταξιδεύουνε
με μεγάλη γρηγοράδα, ώστε να
ρχεται η μιά χώρα κοντά στην
άλλη, και φαίνεται η γη ίσα με
ένα πορτοκάλι. Με τούτο δεν
θα πει πως ο κόσμος μικρύνε.
Πολλά μυστήρια είναι ακόμα,
πλήθος τόποι κρυμμένοι και
μυστικοί. Κ' οι αρχαίες χώρες
έχουνε πράγματα που δεν ιστο-
ρήθηκαν, γιατί χιλιάδες χρόνια
πασιούνται από ανθρώπους που
χτίζουν ολόενα κτίρια, φτιά-
νουνε καράβια κι άλλα χειροτε-
χνήματα, πλέκουνε ιστορίες,
που κάθε άνθρωπος μερακλής
και περιέργος θέλει να τα μάθει".

Η δική μας φύση είναι ήμερη.
Οι θυμώ της περνάνε γρήγορα.
Ο άνθρωπος, ζώντας ανάμεσά
της, δεν νοιώθει ποτέ απελπι-
σία κ' ερημιά, όπως σε άλλα
μέρη. Όπου γυρίσει, θαρρεί
πως θα δει και θ' ακούσει κά-
ποια πλάσματα ζωντανά. Για
τούτο οι αρχαίοι πλάσανε με τη
φαντασία τους χίλια - δυό τέ-
τοια πλάσματα. Νεράιδες, Στοι-
τελευταίου αυτού φυτού μοιά-
ζουν με μικρά μακρούλα πεπό-
νια, μέσα στους οποίους υπά-
χουν 15-40 σπόροι σαν κουκιά.
Από τα λόγια αυτά, με κατάλλη-
λη επεξεργασία βγαίνει το
κακάο. Απ' αυτό πάλι, με την
προσθήκη ζάχαρης και αρώμα-
τος (βανίλλιας), γίνεται η σο-
κολάτα. Δεν ευδοκίμει, δυστυ-
χώς, στον τόπο μας το
πολύτιμο αυτό φυτό. Αρκούμα-
στε γι' αυτό στο φτωχό μας
τίλιο.

Στα Γιάννενα, στον κήπο του
Κουραμπά απαντούσε προπολε-
μικά μια μικρή συδεντρία από
τα πιο θαλερά δέντρα: πλατά-
νια, έλατα, ορεινά πεύκα, ιππο-
καστανιές και Φιλύρες. Τον
Ιούλιο, όταν ανθίζουν οι τελευ-
ταίες, ο δρόμος μοσχοβολούσε
σε μακρινή απόσταση.
Βαθύσκια δεντροστοιχία από-
Φιλύρες είναι αισθητικό και
οσφραντικό θαύμα. Στην εποχή
που ανθίζουν, φαντάζει σαν
νάνοιξαν άπειρα βάζα με τις πιο

μεθυστικές ευωδιές. Ως τα τρί-
σβαθα της ψυχής εισχωρεί το
υπερούσιο άρωμα των λουλου-
διών της Φιλύρας. Ένας περι-
πατος τότε "Υπό τας Φιλύρας",
γίνεται έκταση και μαγεία... Τ'
άνθη της Φιλύρας - το τίλιο -
μαζεύονται και ξηραίνονται.
Χρησιμοποιούνται πολύ στη
φαρμακευτική. Αρκετοί τόννοι
τέτοιων λουλουδιών μαζεύο-
νται στη χώρα μας κάθε χρόνο.

ζαλίζεται άνθρωπος ν' ανεβεί
και στα μισά. Οι τσομπάνηδες,
λένε πως οι αγέριδες τρώνε
ανθρώπους και πως κάθονται
στις σπηλιές, στα πιο ψηλά
βουνά.

Σε κάποιες αγιογραφίες κα-
νωμένες κατά τα 1700, βλέπει
κανένας ζωγραφισμένους τους
ανέμους με σχέδιο ανθρώπου
να φυσάνε μ' ένα κέρατο κατά
τη θάλασσα, από τις τέσσερες
μεριές. Είναι γραμμένα και τα
ονομάτά τους: Βορέας, Λεβά-
ντες, Ζέφυρος, Νότος. Από
τους τέσσερες, οι τρεις έχουνε
γενειάδα, μονάχα ο Ζέφυρος
δεν έχει, αλλά παριστάνεται
σαν παλληκαρόπουλο.

Σε τέτοιες ζωγραφίες μέσα
σε παλιές εκκλησιές, παριστά-
νονται κ' οι θράχοι με πρόσω-
πο ανθρώπου, οι σπηλιές έχου-
νε πολλά μάτια απάνω στο
μπάσιμό τους, οι ποταμοί (ο
Ιορδάνης) είναι σαν άνθρωποι
που χύνουνε νερό μ' ένα κανά-
τι, κ' η θάλασσα παριστάνεται
σαν μια νεράιδα με κορώνα στο
κεφάλι καθισμένη απάνω σ'
ένα ψάρι. Πολλές φορές, στην
Κοίμηση της Παναγίας, τα
σύννεφα που σηκώνουνε τους
Αποστόλους και τους πάνε στη
Γεοθημανή, έχουνε σχήμα
άσπρων πουλιών με κεφαλή
αητού.

Όλη αυτή η ποιητική πνοή
θρίσκει μέσα στη βλοσυρή
φύση μας, κι αυτή ζέστανε τη
φαντασία του λαού μας, και τη
στόλισε έμφορα και την πλού-
μισε, όπως η κόρη κεντά και
πλουμίζει το πανί στον αργα-
λειό της. Γι' αυτό πουθενά
αλλού δεν υπάρχουνε τα λαϊκά
τραγούδια, με τα οποία κατα-
στόλισε ο λαός μας τη ζωή και
την πλάση (κι αλλοίμονο,
εμείς οι προκομμένοι δεν τα
θέλουμε, αυτά τα ατίμητα δια-
μάντια, αλλά τ' αλλάζουμε με
κάποιες ξένες ανοήσιες).

Στα τραγούδια μας όλα τα
πλάσματα μιλάνε με ανθρώπινο
αίσθημα, ακόμα κ' οι αναισθη-
τες πέτρες, το χώμα, η αντάρα:
Ο δυόσμος κι ο θαλασσικός και
τ' άσπρο καρποφύλλι,
αυτά τα τρία μαλώνανε το ποί-
μιζέει καλά-
Πευέται το τριαντάφυλλο, το
μοσκομυρουδάει,
Σωπάστε, θρωμολούναδα κι
εσείς θρωμοθάνια,
κ' εγώ 'μαι το τριαντάφυλλο
της ανοιξης στολίδι,
που τον χειμώνα κρύβεται
στης αγκαλιάς τη ρίζα,
τον Μάη τον μήνα φαίνονται σε
νιού γαρμπιού κεφάλι,
σε παντρεμένης γόνάτα, στου
κοριτσιού τον κόρφο,
στης χήρας το προσκέφαλο
βραδυάξω ξημερώνω!

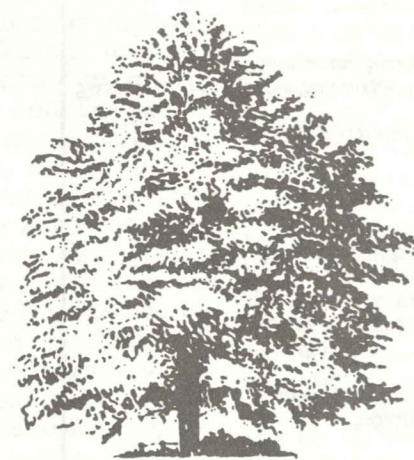
Αθάνατη Ελλάδα! Τι θησαυ-
ρούς έχεις για όποιον σε νοιώ-
θει!

Φιλύρα - Φλαμουριά

ΣΕΡΑΦΕΙΜ Κ. ΤΣΙΤΣΑ

Συν. από την σελ. 6
ΠΩΣ ΒΡΙΣΚΟΥΜΕ ΤΗΝ ΗΛΙΚΙΑ
ΤΩΝ ΔΕΝΤΡΩΝ

Ζει πολλά χρόνια η Φιλύρα.
Επειδή πολλές φορές θ' ανα-
φέρουμε στις ιστορίες των
άγριων δασικών δέντρων ορι-
σμένα υπεραιώνόβια, ηλικίας
πολλών αιώνων, θα θέλαμε να
δώσουμε σύντομες πληροφο-
ρίες για τον προσδιορισμό της
ηλικίας των. Ποτέ σχεδόν δεν
τηρούν οι άνθρωποι ληξιαρχικά
βιβλία για τα δέντρα. Μας τη
λένε, όπως την ηλικία τους

Φιλύρα

μόνα τους, όταν τα ρωτήσουμε.
Όλοι σχεδόν θάχουν προσέ-
ξει την τομή κάποιου κορμού
δέντρου. Η επιφάνειά της πα-
ρουσιάζει αλληπάλληλους ομό-
κεντρους κύκλους. Είναι οι
"ετήσιοι δακτύλιοι" όπως λέγο-
νται, τα ετήσια δηλαδή στρώ-
ματα του ξύλου, που προστίθε-
νται κάθε χρόνο (κι από ένα)
γύρω στον κορμό σαν τα κρεμ-
ιμόφυλλα. Η ανάπτυξη αυτή
του ξύλου (στην οποία σφαιλι-
τά η αύξηση των δέντρων κατά
τόπο μας και σταματά στις
αρχές του χειμώνα. Το ανοιξιά-
τικο ξύλο είναι πιο αφράτο κι
έχει πιο ανοιχτό χρώμα από το
σφιχτότερο και σκουρότερο
θερινό ξύλο. Χάρης στη διακρι-
ση αυτού του χρωματισμού, ξε-
χωρίζουν με το γυμνό μάτι οι
ετήσιοι δακτύλιοι στην εγκάρ-
σια τομή (την κόψη) του κορ-
μού, που γίνεται κοντά στη ρίζα
του. Όσοι οι δακτύλιοι, τόσα
και τα χρόνια του.

Στα κωνοφόρα (πεύκος, έλα-
τος, κέδρος, έταμος, κυπαρίσσι
κ.λ.π.) είναι πιο ευδιάκριτοι οι
ετήσιοι δακτύλιοι, ενώ τα πλα-
τύφυλλα - η λεύκα, η Φιλύ-
ρα, η καστανιά, η βαλανι-
διά, η οξυά κ.λ.π. - σαν...
κυρίες που είναι μας
μπερδεύουν κάπως στην
αρίθμηση των δακτυλίων και

για που χρειάστηκε το δέντρο,
στη νεαρή ηλικία του, για να
φτάσει στο ύψος αυτού του
ενός μέτρου.
Για να κάνουμε πιο ευδιάκρι-
τους τους ετήσιους δακτυ-
λίους, τρίβουμε την επιφάνεια
της τομής του κορμού με μια
χούφτα χώμα και ύστερα την
καθαρίζουμε. Τα μόρια του χώ-
ματος που εισδύουν στο ξύλο
της τομής, τονίζουν πιο πολύ
τη διάκριση των ετήσιων κύ-
κλων. Για διευκόλυνση στη μέ-
τρηση, αριθμούμε τους κύ-
κλους ανά δέκα και
σημαδεύουμε μ' ένα στυλό.
Ετσι αθροίζουμε στο τέλος τις
δεκάδες.
Το πλάτος των ετήσιων δα-
κτυλίων ποικίλλει, από χιλιό-
στά - κάποτε και λιγότερο -
έως ένα πόντο. Εξαρτάται από
το είδος του δέντρου, την ποί-
τητα του εδάφους, αλλά πιο
πολύ, από τις συνθήκες πυκνό-
τητας της συστάδας στην
οποία ζουν τα δέντρα.

Μεμονωμένο δέντρο σε
γυμνή έκταση σχηματίζει φα-
ρδείς ετήσιους κύκλους, αυξά-
νει δηλαδή άνετα κατά πάχος,
ενώ το ίδιο δέντρο μέσα σε
κλειστή συστάδα δεν χοντραί-
νει, αλλά ψηλώνει, προσπαθώ-
ντας να εκμεταλλευθεί το επι-
κόρμφο φως, αφού από τα
πλάγια είναι αποκλεισμένο.

ΣΕΡΑΦΕΙΜ Κ. ΤΣΙΤΣΑΣ

ΠΟΙΗΣΗ

Συν. από την σελ. 5

ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΠΟΛΕΜΙΚΟ ΝΕΚΡΟΤΑΦΕΙΟ

Φυλάξεν γη, δική γη.
Πατρίδα των Ελλήνων όλη η γη.
Εδώ και εκεί, παντού τετράδες οι σταυροί...
στις ροδοδάφνες, δεξ' τ' άνθια κει των ροδοδάφνων, δάκρυα
τα ράντισε η αυγή.

- Ξαν' άνθια αυτά ήταν τότε οι καρδιές τους
κάτω από τον ήλιο.
Μα τώρα, οι καρδιές αυτές
είναι κάτω από το χώμα τούτο.

Ελληνικό, πολεμικό νεκροταφείο
κάπου στη Γη.

ΟΧΙ

Οι Χρυσάνθοι κι οι Κυπριανοί
δεν κλείνουν γόνυ.
Είτε Ναίτες είναι, είτε Οθωμανοί,
είτ' Άγγλοι ή Τούρκοι
Οι Χρυσάνθοι κι οι Κυπριανοί δεν κλείνουν γόνυ.

Σεφ ΟΥΛΙΑΜ ΜΙΛΛΕΡ

(Οι Μπαρμπερίνοι)

Άλλοτε, σε καιρούς παλιούς
ομιχλωμένους - σκοτεινούς
Οι Μπαρμπερίνοι πειρατές αρπάξαν νηές κοπέλες κι αλυσόδετες
(ζών αγέλες) τις εμάντρωναν στα σκλαβοπάζα.

Στο σκοτεινό εκείνο χτες
Οι Μπαρμπερίνοι πειρατές.

Μα, τώρα, πιά, δεν γίνονται τέτοιες ντροπές...
Κουρούοι, δεν υπάρχουν, για να λεν
"μ' αρέσει η Σκλάβια την κρατά."
Δεν αλωνίζουμε τα πέλας σκαριά με σκλεθρα
και πειρατές.

Λευτερές είν' οι θάλασσες ελεύθερα τα κύματα
ελεύθεροι είναι οι πελαγίοι αγέρες
Σεφ Μίλλερ, όχι
(τα τέτοια δεν υπάρχουν πιά, όπως χθες)
τέτοιες ντροπές, σήμερα δεν υπάρχουν όπως χθες.

ΜΗΝΥΜΑ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ

Σε λίγο, ναι, σιμώνει η ώρα
που ο βόγγος σου θα γίνει τραγούδι
να 'θβει εδώ
με των κυμάτων σου τον πάλλετον αρμό
π' αιώνες, τώρα, σιωπηλά
χτυπάει σε χαλάρωμα βράχια και οβήναι.

Σιμώνει η ώρα, ναι,
που ο πόθος σου θ' αστράψει, ως χίλιοι
μυριόχρωμοι ήλιοι,
και σε λαμπρή φωτοβολή
θα βάλλει γιορτινή στολή
λευκή - γαλάζια,
στ' όραμα του πέλαου και τ' ουρανού,
τον Ελληνικού ουρανού τ' αλάνια.

Σε λίγο, ναι, σιμώνει η ώρα,
ξανοίγει η διαμάντινα Έσπερία!
Σε λίγο, γλυκά στα χείλη
θα σε φιλήσει η Λευτεριά.

Γίγαντας ήλιος θα φανή, σε λίγο,
πλούσιο θα δης τον θεριμό
και θα ραιφεί τον τρύφο.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ "Η ΛΑΜΑΣΚΟΣ"
ΑΘΗΝΑ 1993«ΚΑΛΑΡΡΥΤΙΩΤΙΚΑ ΝΕΑ»
ΠΟΛΙΤΙΣΤΙΚΗ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ

Εκδότης: ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΟΣ ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ
ΚΑΛΑΡΡΥΤΩΝ «Η ΠΙΝΔΟΣ»
ΛΑΜΠΟΒΙΤΙΑΔΗ 3 - Τηλ: 37440 - ΓΙΑΝΝΙΝΑ

Συντάσσεται από επιτροπή
Πληροφορίες - Επιμέλεια Εκδόσεως - Συνδρομές - Εμβάσματα:
κ. Θεόδωρος Μπαργιάννης
Τέρμα Στρ. Παπάγου - ΙΩΑΝΝΙΝΑ 454 45
Τηλ (0651) 25.561

Τα έξοδα εκτύπωσης και διακίνησης της
εφημερίδας, καλύπτονται από τις προαιρετικές
εισφορές μελών και φίλων μας.

ΜΟΝΤΑΖ - ΕΚΤΥΠΩΣΗ
Π. ΜΠΟΥΡΗΣ - Π. ΣΤΡΑΤΟΣ Ο.Ε.
Στοά Ορφεία Ιωάννινα
Τηλ.: 77433 - 25634

Φωτογραφικό Αρχείο

Οικογένεια Πετρ. Κοτσάφτη (1925) Από αριστερά: Γεώργιος Π. Κοτσάφτης
(περίφημος καλλιτέχνης αργυροχρυσόχοος, όπως και ο πατέρας του, Αμαλία Π.
Κοτσάφτη, Μαρούσιω Π. Κοτσάφτη, Σίλα Π. Κοτσάφτη.

Σωτήριος Μπελεμέζης

(περίπου 1928 -

Υψητετούσε

την στρατιωτική του
θητεία ως λοχίας).Από τους γνωστότερους
Καλαρρυτιώτες ράφτες.

(Φωτογραφ. αρχείο

Κων. Α. Μπαργιάννη)

Παρακαλούμε όσοι
συγχωριανοί μας ή
φίλοι μας δεν λαμβά-
νουν τα "Κ.Ν." να μας
γράψουν ή τηλεφωνή-
σουν την ακριβή διεύ-
θυνσή τους και θα τους
αποσταλούν το συντο-
μότερο.

Ενισχύσατε
την αποπεράτωση του
ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΥ ΜΑΣ
ΚΕΝΤΡΟΥ

ΛΑΔΙ
ΣΤΟ
ΛΥΧΝΑΡΙ

Οι πρόσφατοι κρίκοι της αλυσίδας
αγάπης και τα καινούργια φτερά για
τον Σύνδεσμό μας και την εφημερίδα
μας είναι:

ΓΙΑ ΤΟ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ

- Είκοσι χιλιάδες (20.000 δρχ) η συγχωριανή μας
κ. Αναστασία Πατούνη που διαμένει στα Γιάννινα,
στη μνήμη του συζύγου της Θεοδώρου Πατούνη,
αντί επιόσου μνημοσύνου.

- Δέκα χιλιάδες (10.000 δρχ) η συγχωριανή μας κ.
Όλγα Γκαρτζονικά που διαμένει στα Γιάννινα.

- Πέντε χιλιάδες (5.000 δρχ) η συγχωριανή μας κ.
Περσεφώνη Λάλα - Πολίτη που διαμένει στα Γιάν-
νινα.

- Πέντε χιλιάδες (5.000 δρχ) ο συγχωριανός μας
κ. Θεόδωρος Μπαργιάννης που διαμένει στα Γιάννι-
να, στη μνήμη του θείου του Αντώνη Ν. Γκατζονία.

- Πέντε χιλιάδες (5.000 δρχ) ο συγχωριανός μας
κ. Μπακαγιάννης Σ. Β.

ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ "Κ.Ν."

- Δέκα πέντε χιλιάδες (15.000 δρχ) η συγχωριανή
μας κ. Περσεφώνη Λάλα - Πολίτη που διαμένει στα
Γιάννινα.

- Δέκα χιλιάδες (10.000 δρχ) ο συγχωριανός μας
κ. Σπύρος Γ. Μόκας που διαμένει στο Εξωτερικό.

- Δέκα χιλιάδες (10.000 δρχ) η συγχωριανή μας κ.
Ελένη Μπαζάκη - Διακοπούλου που διαμένει στην
Πάτρα.

- Πέντε χιλιάδες (5.000 δρχ) ο συγχωριανός μας
κ. Δημήτρης Χούσανλης Μαθηματικός (σύζυγος
της Καθηγήτριας Μαίρης Θεοχάρη) που διαμένουν
στην Δράμα.

- Πέντε χιλιάδες (5.000 δρχ) η κ. Μαρία Γιαννο-
πούλου που διαμένει στην Πάτρα.

- Πέντε χιλιάδες (5.000 δρχ) ο συγχωριανός μας κ.
Γεώργιος Καραμπάκος που διαμένει στην Παραμυ-
θιά.

- Πέντε χιλιάδες (5.000 δρχ) οι συγχωριανοί μας
κ.κ. Γεώργιος & Βασίλειος Μαρέτης που διαμένουν
στην Παραμυθιά.

- Πέντε χιλιάδες (5.000 δρχ) ο συγχωριανός μας
κ. Σωτήριος Τσόκας που διαμένει στο Γομάτι Γερι-
σού Χαλκιδικής.

- Πέντε χιλιάδες (5.000 δρχ) η συγχωριανή μας κ.
Αθηνά Μίντζα - Αναγνωστάκη που διαμένει στην
Αθήνα.

- Πέντε χιλιάδες (5.000 δρχ) η συγχωριανή μας κ.
Όλγα Λάλα - Οικονόμου που διαμένει στην Αθήνα.

- Δύο χιλιάδες (2.000 δρχ) η συγχωριανή μας κ.
Μαριγώ Μπακαγιάννη που διαμένει στην Παραμυ-
θιά.

- Χίλιες πεντακόσιες (1.500 δρχ) ο συγχωριανός
μας κ. Δημήτριος Κακούρης έμπορος που διαμένει
στην Ηγουμενίτσα.

- Χίλιες (1.000 δρχ) ο συγχωριανός μας κ. Ναπο-
λέων Ζάγκλης που διαμένει στην Αθήνα.

ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΓΙΑ ΤΡΙΑΔΑ

Για την αναστήλωση του Πολιτιστι-
κού και Θρησκευτικού μνημείου της
Αγ. Τριάδας Καλαρρυτιών:

- Είκοσι χιλιάδες (20.000 δρχ) η συγχωριανή μας
κ. Στρατούλα Σιωτάκη που διαμένει στα Γιάννινα.

- Πέντε χιλιάδες (5.000 δρχ) η συγχωριανή μας κ.
Μαριγώ Μπακαγιάννη που διαμένει στην Παραμυ-
θιά.

• Τα "Κ.Ν." και ο Σύνδεσμός μας ευ-
χαριστούν θερμά όλους.

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΘΑΝΑΤΟΙ

Στις 23 Σεπτεμβρίου στη Λάρισα, απο-
χαιρέτησε τα εγκώμια ο ΑΝΤΩΝΗΣ Ν.
ΓΚΑΤΖΟΓΙΑΣ σε ηλικία 80 ετών.

Απ' τη ζωή του μπαρμπα Αντώνη θα
μου μείνουν ανεξίτηλα στην ψυχή μου
τρία πράγματα.

Η σκληρή εργατικότητα του, σε σημείο
να θεωρείται ανελπίτος για τον εαυτό
του, η αγάπη του για τους ανθρώπους και
ιδιαίτερα για τα παιδιά που πάντα είχε
τον τρόπο του να μην τα απογοητεύει και
η στωικότητα και το θάρρος με τα οποία
αντιμετώπιζε τα σκληρά χτυπήματα της
μοίρας.

Πέρασε κυριολεκτικά μια ολόκληρη
ζωή αγωνιζόμενος ως αγωνιάτης, ως ξυ-
λοκόπος, ως τσοπάνης, ως αγρότης
συντά ταυτόχρονα με όλα αυτά, πάντα με
ζήλο, ενθουσιασμό και μεγαλοψυχία.
Είχε το χάρισμα να μεταδίδει στους άλ-
λους αισιοδοξία και κουράγιο.

Θέσε στην τότε παιδική μου ψυχή δη-
μιούργησες την εικόνα του ήρωα ξωμά-
κου που άλλοτε με γλυκύτητα και άλλοτε
με αυστηρότητα αλλά πάντα με σοβαρό-
τητα και υπευθυνότητα δόμαζες τα στοι-
χεία της φύσης και ημερεύεις τις άγριες
διαθέσεις των ζωντανών σου. Σε ευχαρι-
στώ μπαρμπα - Αντώνη που παρόλες τις
δεκαετίες που πέρασαν, όχι μόνο δεν
έσβησε αυτή η εικόνα αλλά παραμένει
φωτεινή, νοσταλγική και πολύ αγαπημέ-
νη. Ενωιώδες ικανοποίηση και περηφά-
νεια για τα παιδιά σου που πρόκοψαν και
τα επτά εγγόνια σου που μεγαλώνουν με
αρχές, γνώμονας και για την δική σου
αξιοπρεπή πορεία. Αυτά καμάρωναν για
τον άξιο πατέρα και παππού τους και η
μνήμη σου θα είναι σημείο αναφοράς και
πηγή δημιουργικότητας και αισιοδοξίας
γι' αυτούς.

Για την οικογένειά σου και για όσους
που σε ζήσαμε, δεν έφυγες, παραμένεις
στην ψυχή μας!

• Το Σεπτέμβριο οι Καλαρρυτιώτες και
οι Γιαννιώτες έδωσαν τον τελευταίο

ΔΙΕΥΚΡΙΝΗΣΗ

ΑΡΤΑ 18-5-93

Αξιότιμοι κύριοι
Στο φύλλο που εκδόσατε Μαρτίου -
Απριλίου 1993 και συγκεκριμένα στη
σελίδα 10, στη φωτογραφία που προέρ-
χεται από το αρχείο του Σωτ. Μπελεμέ-
νη υπάρχουν ορισμένες ελλείψεις.

Όπως εκεί που αναφέρεστε στην
Αθήνα (Δασκάλα) - Είναι η Αθηνά θυγ.
Γεωργίου Τσάμη αδελφή της Μαρίας
μου και μετέπειτα σύζυγος Χρήστου Λι-
νοφυλάκη που υπηρετούσε τότε στην
Χωροφυλακή, στις Καλαρρυτιές.

Μετάξυ της Αθηνάς θυγ. Γεωργ.
Τσάμη και της Άννας Ζαρίμπα υπάρχει
ένα μικρό κοριτσάκι. Είναι η Ελμίντα
θυγ. Σπυρ. Εξάρχου ανειψία της Αθηνάς
Γεωργ. Τσάμη από την αδελφή της, σε
ηλικία 5 ετών.

Σας ζητώ να μου στείλετε τρία φύλλα
για να δώσω στην αδελφή μου Ελμίντα
Εξάρχου και στις κόρες της Αθηνάς
Γεωργ. Τσάμη - συζ. Χρήστου Λινοφυ-
λάκη που ζουν στην Αθήνα.

Φίλικα
Γιάννης Σπ. Εξάρχος Εκδότης Δ' υπης
της Ιστορικής - Πολιτιστικής
Εφημερίδας "ΑΡΤΑ".

Υποσημείωση: Ο Σωτ. Μπελεβέντης την
γνώριζε την θεία μου Αθηνά θυγ. Γεωργ. Τσάμη
δεν μπορεί να καταλάβω πως του διέφυγε αυτή η
λεπτομέρεια υπήρχε οικογενειακός σύνδεσμος με-
ταξύ των.

ασπασμό σ' έναν από τους αξιολογότε-
ρους Καλαρρυτιώτες του αιώνα μας στον
ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟ Ε. ΚΩΣΤΑΔΗΜΑ.

Ο Χριστόφορος Κωσταδής μας υπηρέτη-
σε την στοιχειώδη εκπαίδευση αρκετές
δεκαετίες με συνέπεια, ανθρωπιά και
ιδιαίτερη ευαισθησία για το λειτούργημα.
Μάλιστα στη δεκαετία του 1930 υπηρέ-
τησε στη γενέτειρά του τους Καλαρρυτιώ-
τες όπου πέρα από το διδακτικό του έργο
άφησε έντονα τα ίχνη της πολιτιστικής
του προσφοράς. Ακόμη και σήμερα οι
παιδιότεροι συγχωριανοί μας θυμούνται
με νοσταλγία τις θεατρικές παραστάσεις
που οργάνωσε σε διάφορες εκδηλώσεις
στις Καλαρρυτιές. Ήταν από τους ιδρυ-
τές του Συνδέσμου μας (1916) και από
τους πρωταγωνιστές της επανίδρυσής
του και επαναδραστηριοποίησης του
(1971) τον οποίο υπηρέτησε με ζήλο και
πάθος προσφοράς μέχρι τα τελευταία
χρόνια της ζωής του. Μάλιστα ανακυρή-
χτηκε ευεργέτης του Συνδέσμου μας για
τις πολύτιμες υπηρεσίες του.

Η αγάπη του πέρα από τους Καλαρρύ-
τες απλώθηκε και στην πόλη που μετέ-
πειτα δραστηριοποιήθηκε και έδειξε τα
υψηλά ιδανικά του που επηρέαζαν την
Αθήνα. Αγωνίστηκε για τα Γιάν-
νινα με συνέπεια, ενθουσιασμό και
όραμα. Οι Γιαννιώτες τον τίμησαν εκλέ-
γοντάς τον Δήμαρχό τους.

Ο Δήμος των Ιωαννιτών με την αναγ-
γελία του θανάτου του π. Δημάρχου του,
συνεδρίασε έκτακτα και αποφάσισε να
γίνει η κηδεία του Δημοτική δαπάνη, να
αναρτηθεί η φωτογραφία του στην μεγα-
λη αίθουσα του Δημαρχείου και να πα-
ρακολουθήσει την κηδεία του το Δ.Σ. με
επικεφαλής τον Δήμαρχο της πόλης.
Ακόμη θα προετοιμάσει ειδική εκδήλωση
για να τιμήσει την προσωπικότητα του
Χριστόφορου Κωσταδήμα και να γίνει
μνηεία στο πολύπλευρο έργο του.

Οι Καλαρρυτιώτες θα θυμούνται το άξιο
τέκνο τους με σεβασμό και αγάπη και θα
αναφέρονται στο όνομά του και το έργο
του με ιδιαίτερη υπερφάνεια!

Στην οικογένειά του εκφράζουν την
βαθεία τους θλίψη.

ΠΟΙΟΥΣ

ΠΕΡΙΜΕΝΟΥΝ

ΟΙ ΚΑΛΑΡΡΥΤΕΣ;

Συν. από την 1η σελ.

- Αυτοί, ποτέ θα έρθουν; Ρώτησε ξαφνι-
κά ο Γιώργος.

- Αγαπτιέ, Γιώργο, οι Καλαρρυτιώτες με
τον Αι - Νικόλα, τον ξενάνα που γίνεται,
τον χαματόδρομο που περιμένει αεράτο
από τους τεχνικούς της Νομαρχίας Ιωαν-
νίνων, την πολιτιστική πλατεία, τα λημο-
νημένα σπάρτα, τους ανοιχτόκαρδους αν-
θρώπους, τους ξωμάχους της Πίνδου,
καλοδέχονται πάντοτε τους πάντες. Αυτό
μαρτυρεί η προμετιή του Ξένου Δία στο
χωριό μας.

Είναι λάθος, μέγιστο λάθος ότι οι Κα-
λαρρυτιώτες είναι για το καλοκαίρι. Οι Κα-
λαρρυτιώτες είναι για όλο το χρόνο, για
όλους που έχουν χαμιά, τον χαμιά για το
χωριό και λατράζουν τη μοναδική ζωή του
να σταθεί πραγματική όαση στην πορεία
τους. Δεν είναι κατασηκηνώσεις οι Καλαρ-
ρυτιώτες να λειτουργούν ένα μήνα το χρόνο!
Μήπως αυτές οι θέσεις, παρατηρεί η
Ειρήνη, είναι μια αθεράτευτη νοσταλγία,
έναν αγιάτρευτο ρομαντισμό, μια προ-
σωπική ματιά;

- Ειρήνη μου, τίποτα απ' αυτά, απλά
είναι το σκαρίφημα της πραγματικότητας.
- Ναι, αλλά τα χιόνια, οι καταρτίδες, τα
κρύα, η ταλαιπωρία, τί είναι;
- Είναι η μορφοί των Καλαρρυτιών.
Αυτή την απολαμβάνουν αυτοί που έχουν
τα χόσια και το λείει η περικουλού τους να
τη ζήσουν. Η χαρά είναι προσωπική υπόθε-
ση σε πολλά και σ' αυτόν τον τομέα.

ΙΩΑΝΝΗΣ Γ. ΘΕΟΧΑΡΗΣ

ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ ΣΤΑ ΤΟ ΦΟΡΕΑ

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΕΝ ΑΤΙΚΗ
ΚΑΛΑΡΡΥΤΙΝΩΝ

Αθήνα 20 Αυγούστου 1993

Προς τον "Πατριωτικό Σύνδεσμο Καλαρρυτών Η Πίνδος".

Κοινοποίηση

- Κοινότητα Καλαρρυτών
- Αγροτικό Συνεταιρισμό Καλαρρυτών
- Πατριωτικό Σύνδεσμο Καλαρρυτών "Η Πίνδος".
- Πανθεσσαλικό Σύλλογο Καλαρρυτινών "Οι Καλαρρύτες"
- Εκπολιτιστικό Λαογραφικό Σύνδεσμο "Καλαρρύτες"
- Εκπολιτιστικό Μορφωτικό Σύλλογο Κηπίνας
- Εφημερίδα "Καλαρρυτιώτικα Νέα"
- Εφημερίδα "Καλαρρύτες"

Θέμα: Εισφορά οικίας Κωσταδήμα εις Αναπτυξιακή Εταιρεία - Σύστα-
ση Αναπτυξιακής Εταιρείας".- Ελάβαμε το από 15-3-93 και με αριθμό Πρωτοκόλλου 16 έγγραφό
σας, επί του οποίου έχουμε να παρατηρήσουμε τα εξής:- Κατά πρώτον είχαμε την Ελπίδα ότι έστω και την τελευταία στιγ-
μή, θα πρυτάνευε η σωφροσύνη ο ρεαλισμός και η αγάπη για την
ιδιαιτέρη πατρίδα μας και δεν θα επιμένετε στην αρχική σας απόφα-
ση για την μη εισφορά στην δημιουργούμενη Αναπτυξιακή Εταιρεία
Λαϊκής Βάσης των Καλαρρυτών της "Οικίας Κωσταδήμα".Εφ' όσον μάλιστα γνωρίζετε ότι με αυτόν τον τρόπο κινδυνεύει να
χαθεί μια μοναδική ευκαιρία ανάπτυξης του χωριού, τώρα που οι μελέ-
τες του ΕΟΤ είναι έτοιμες, η χρηματοδότηση των έργων σφόδρα πι-
θανή, μετά την αίτηση προγραμματικής σύμβασης με τον ΕΟΤ και ότι
τα κτίρια και τα χρήματα που εισφέρονται θα ανήκουν σε ένα Πανκαλ-
λυρτικό Φορέα, που θα ελέγχεται από όλους τους Καλαρρυτινούς και
όχι από κάποια πρόσωπα ή απ' την Κοινότητα. Γνωρίζετε δε ότι ο
ΕΟΤ μόνο σαν σύνολο θα δεχόταν να αναλάβει το έργο, αλλά και ότι
η όλη προσπάθεια δεν μπορεί να προχωρήσει με διασπασμένες δυνά-
μεις.- Μας εξέπληξε δε επί πλέον η απόφασή σας αυτή διότι όχι μόνον
παγίως, προφορικά και εγγράφως, όλες οι κατά καιρούς Διοικήσεις
του Συλλόγου σας είχαν δεσμευτεί για την εισφορά ή και την εκχώρη-
ση ακόμη του κτιρίου, αλλά και διότι, με αυτή την δικαιολογία είχε εγ-
κριθεί, μετά από ενέργειες του "Συλλόγου των Εν Αττική Καλαρρυτι-
νών", κονδύλιο επισκευής του κτιρίου από τον ΕΟΤ ο δε Φορέας
Ανάπτυξης των καλαρρυτών είχε αποφασίσει να συμβάλλει και αυτός
στην συντήρησή του.Καταλαβαίνετε δε ότι αυτή την στιγμή είμαστε όλοι και ιδιαίτερα
εσείς, ηθικά και νομικά έκθετοι απέναντι στον ΕΟΤ για τα χρήματα
που αυτός δαπάνησε, για την σύνταξη των μελετών και την στήριξη
του κτιρίου.

- Η επιστολή σας όμως μας εξέπληξε και σε δύο ακόμη σημεία:

- Αναφέρετε ότι υπήρξε αδυναμία ή άρνηση του Φορέα να συντηρή-
σει το κτίριο, ενώ στην πραγματικότητα στην τελευταία συναίνεση
του Φορέα στα Γιάννινα, ομόφωνα αποδεχθήκαμε όλοι οι συμμετέχο-
ντες, ότι όχι μόνον δεσμευόμεθα ηθικά και προς αυτό, αλλά και ότι
θα κάνουμε πάραυτα ότι είναι δυνατόν για μια συλλογή χρημάτων.Εμείς σας είπαμε ότι, ήταν αδύνατον λογικά να πάρουμε εκείνη την
στιγμή απόφαση για την δαπάνη συγκεκριμένου ποσού, αφού δεν είχε
προηγηθεί ενημέρωση γι' αυτό και δεν υπήρχε ούτε υπεύθυνη άποψη
για το ύψος και το είδος των δαπανουμένων επισκευών, ούτε και
έρευνα του τρόπου εξεύρεσης του αναγκαίου ποσού.Δεν υπήρξε λοιπόν άρνηση ή αδυναμία παρά αντίθετα αποδοχή αι-
τήματός σας. Αλλωστε και μόνο με την εισφορά του κτιρίου στην
εταιρεία, ακόμη και αν δεν αρχίσουν αμέσως τα έργα διαμόρφωσης
του σε Ξενώνα, γίνεται καθήκον και υποχρέωση όλων των Καλαρρυτι-
νών και των Φορέων τους (Σωματεία - Κοινότητα) και της εταιρείας,
η συντήρηση των κτιρίων που θα εισφερθούν.Η μεταβίβαση λοιπόν του κτιρίου στην εταιρεία είναι ο καλύτερος
τρόπος διαχείρισης και συντήρησης του κτιρίου, αν αυτό σας ενδια-
φέρει.- Αναφέρετε επίσης ότι έχει κατατεθεί, τόσο στον Φορέα όσο και
στον ΕΟΤ, μια μελέτη του κτιρίου.Τέτοια μελέτη ούτε κατατέθηκε ούτε και θα είχε άλλωστε αξία μετά
από 6 χρόνια για την επισκευή του κτιρίου.εκτός και εάν αναφέρεστε σε μια μελέτη διαμόρφωσης του κτιρίου
σε Ξενώνα, που δεν αποτελεί μελέτη επισκευής ή συντήρησης, αντί-
γραφο της οποίας δόθηκε τότε στον αρμόδιο αρχιτέκτονα του ΕΟΤ
για ενημέρωσή του, την οποία όμως αυτός δεν ακολούθησε, γι' αυτό
και η μελέτη που εξεπόνησε για τον ΕΟΤ είναι διαφορετική. Διευκρινί-
ζουμε όμως και πάλι ότι, τόσο αυτή όσο και η μελέτη του ΕΟΤ, είναι
μελέτες διαμόρφωσης σε Ξενώνα και όχι προσωρινής στήριξης ή συ-
ντήρησης.- Ευελπιστούμε ότι έστω και τώρα, θα αναλογισθείτε το αδιέξοδο
στο οποίο οδηγείτε, τόσο τον Σύλλογό σας όσο και την προσπάθεια
του χωριού γαι επιβίωση και ανάπτυξη, και δεν θα θελήσετε να χρεω-
θείτε την ευθύνη αυτών των αποτελεσμάτων.Είμαστε βέβαιοι ότι δεν αναλογισθήκατε όλες αυτές τις επιπτώσεις
όταν αποφασίζατε όσα μας ανακοινώσατε.

Με τιμή

Για το Διοικητικό Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος
Σπύρος ΦασούλαςΟ Γραμματέας
Ναπολέων Ζάγκλης

ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΤΩΝ ΕΝ ΑΤΙΚΗ ΚΑΛΑΡΡΥΤΙΝΩΝ

Αθήνα 20 Αυγούστου 1993

Προς τους κ.κ.
Βασίλειο Αρλέτο, Ιωάννη Μπακαγιάννη
Γεώργιο Φασούλα

Κοινοποίηση

- Κοινότητα Καλαρρυτών
- Αγροτικό Συνεταιρισμό καλαρρυτών
- Πατριωτικό Σύνδεσμο Καλαρρυτών "Η Πίνδος"
- Πανθεσσαλικό Σύλλογο Καλαρρυτινών "Οι Καλαρρύτες"
- Εκπολιτιστικό Λαογραφικό Σύνδεσμο "Καλαρρύτες"
- Εκπολιτιστικό Μορφωτικό Σύνδεσμο "Καλαρρύτες"
- Εφημερίδα "Καλαρρυτιώτικα Νέα"

Αγαπητοί Συμπατριώτες,

Ειλικρινά δεν μπορούμε να συμφωνήσουμε με την απόφαση παραίτη-
σή σας, από το προσωρινό Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρείας Λαί-
κής Βάσης των Καλαρρυτών. Όχι διότι έχουμε κάποια αστοιχεία να αμ-
φισβητήσουμε όσα καταμαρτυρείται στον προσωρινό Πρόεδρο του
δ.σ., αλλά διότι έρχεστε μετά από περισσότερο από ένα χρόνο να δια-
μαρτηρηθείτε παραιτούμενοι χωρίς προηγουμένως να ασκήσετε τα κα-
θήκοντά σας σύμφωνα με την εντολή που λάβατε.Τα μέλη του Δ.Σ. δεν έχουν πολύ λιγότερες ευθύνες και δυνατότητες
από τον Πρόεδρο, αφού ο νόμος τους παρέχει αρκετά δικαιώματα για
να αντιδράσουν. Ειδικότερα όμως στην περίπτωση την δική σας, είχα-
τε την δυνατότητα και την υποχρέωση να ζητήσετε την σύγκληση Συ-
νέλευσης του Φορέα γαι να εκθέσετε τυχών παράπονά σας σ' εμάς
που είμαστε οι εντολείς σας.Και βέβαια θα έπρεπε να ζητήσετε την σύγκληση, όχι μόνον για την
συμπεριφορά του Προέδρου αλλά και για την καθυστέρηση σύστασης
της Εταιρείας, για την οποία είστε συνυπεύθυνοι αφού δεν αντιδράσα-
τε και δεν διαμαρτυρηθήκατε επί ένα χρόνο.Οπωσδήποτε όμως η φυγομαχία δεν είναι λύση κατά την γνώμη μας,
εκτός και αν η ανάπτυξη του χωριού είναι κάτι που δεν σας αφορά
άμεσα.Διαφορετικά ακόμη κι αν κάποιος έκανε κακή διαχείριση του έργου
που του ανετέθη εσείς θα πρέπει να επιμύνητε στην προώθηση της
ανάπτυξης του χωριού με τον τρόπο που αποφάσισε ο Φορέας.Και βέβαια σε κανέναν δεν εκχωρήθηκαν μέχρι τώρα δικτατορικές
εξουσίες από τον Φορέα, ώστε να δικαιολογείτε η παραίτησή σας.
Όλοι είναι ελεγκταίοι.Όσον αφορά την Οικονομοτεχνική μελέτη και της μικροτροποποιή-
σεις του Καταστατικού, μόνες τους δεν αρκούν για αντιπαράθεση,
αφού εναρμονίζονται με την γραμμή της γρήγορης προώθησης της
συστάσεως της εταιρείας και δεν έχουν επίπτωση οπουδήποτε.Ευελπιστούμε κατόπιν αυτών, ότι νηφαλιότερες σκέψεις θα σας οδη-
γήσουν στην ανάκληση των παραιτήσεων σας.

Με τιμή

Για το Διοικητικό Συμβούλιο.

Ο Πρόεδρος
Σπύρος ΦασούλαςΟ Γραμματέας
Ναπολέων Ζάγκλης

Σημείωση Δ.Σ.: Υπενθυμίζουμε ότι είμασταν οι πρώτοι
που ενοστερνιστήκαμε και πιστέψαμε στην ιδέα και τις
δυνατότητες του φορέα και τον στηρίξαμε με πάθος όταν
βάλονταν πλαγίως και μειωτικά. Δηλώνουμε μάλιστα
κατηγορηματικά ότι θα είμαστε οι τελευταίοι που θα
παύσουμε να αγωνιζόμαστε για τα συμφέροντα των Κα-
λαρρυτών. Φυσικά τα γεγονότα σας διαψεύδουν, αφού
είναι γνωστό ότι ο Σύνδεσμός μας στην συνάντηση του
φορέα του περασμένου Μαΐου στα Γιάννινα, συνένεσε να
παραχωρήσει το οίκημα για την δημιουργία "Ξενώνα Κω-
σταδήμα". Αλοίμονο όμως για το έργο και την αξιοπιστία
του Φορέα αν επαληθευτούν οι φόβοι μας ότι υπάρχουν
"δυνάμεις" που κάθε άλλο παρά θέλουν να προχωρήσει
το έργο.

Αλήθεια έχουν περάσει 6 μήνες από την παραχώρησή
τι έγινε;Ας ευελπιστούμε ότι δεν θα έχει καθόλου χιόνια ο φε-
τεινός χειμώνας στους Καλαρρύτες, έτσι ίσως βρει το οί-
κημα όρθιο η άνοιξη...Για το αν υπάρχει Εταιρεία και Δ.Σ. της και πως λει-
τουργεί το γνωρίζετε καλύτερα εσείς. Οι θυμόσοφοι Κα-
λαρρυτιώτες για την περίπτωση λένε βλαχιστί: Μα γκίνι
αλάσου κουβέντα!!!ΚΑΤΑΚΥΡΩΣΕΙΣ ΔΗΜΟΠΡΑΣΙΩΝ
ΥΠΕΓΡΑΨΕ Ο ΝΟΜΑΡΧΗΣ2) Βελτίωση - ασφαλτόστρωση κοινοτικής οδού Πετρο-
βούνι - Παλαιοχώρι - Συρράκο - Προσήλιο - Κηπίνα πρού-
πολογισμού 60 εκατομμυρίων δρχ. Ανάδοχος αναδείχθηκε
ο κ. Ιωάννης Παπαϊωάννου με έκπτωση 42%.Αναδημοσίευση Εφημερίδα : ΠΡΩΙΝΟΣ ΛΟΓΟΣ (4-5
Σεπτεμβρίου 1993.